

SHEKSPIRNING "HAMLET" ASARI HAQIDA.

Qosimov Abdug'ofir Abdukarimovich F.f.d professor
Mamatova Maxmuda Yorqinjon qizi

Farg'ona davlat universiteti Magistratura bo'limi
 Lingvistika ingliz tili yo'nalishi 2-bosqich magistranti

Anotatsiya: Ushbu maqolada Shekspirning “Hamlet” tragediyasi misolida tragediya janrining xarakterli, badiiy xususiyatlari muhokama qilinadi.

Kalit soʻzlar: dramaturgiya, tragediya, tasvir, holat, konflik, Shekspir, Hamlet.

Barchaga ma'lumki, tragediya soʻzi yunoncha tragoidia soʻzidan kelib chiqqan boʻlib “echki qoʻshigʻI” degan maʼnoni bildiradi. Chunki qadimgi Yunonistonda teatr ijrochilari echki terisidan tikilgan liboslar kiyishgan. Bugun teatr va adabiyotda tragediya adabiyot janrlaridan biri sifatida namayon boʻladi. Tragediya zamonaviy dramaning baxtsizlikka olib keladigan, markaziy muammolar xuddi qadimgi drama kabi qaygʻuli yakun topib, asar qahramonining fojeasi millat tanazulli bilan tugaydigan asarlarga nisbatan ishlatiladi. Bunga esa, odatda, axloqiy zaiflik, psixologik moslashuv, ijtimoiy bosim oʻz taʼsirini koʻrsatadi.

Shekspir tragediyasi oʻziga xosligi bilan boshqa fojeali asarlardan ajralib turadi. Shekspir tragediyalarida asarga xos barcha unsurlar ishtirok etadi. Fojeaga sababchi boʻluvchi qahramon tragediyaning eng muhim elementlardan biridir. Yozuvchining asarlarida fojeali qahramon, asosan, bir kishidan iborat boʻlib qahramon erkak yoki ayol boʻlishi mumkin. Fojeali qahramon muqarrar qismatdan aziyat chekkan eng eng qaygʻuli odam boʻlishi shart.

Mashhur olim Endryu Sesil Bredlining aytishicha, “Shekspir tragediyasi bu aslida hikoyadir. Shunday hikoyaki, azob –uqubat va ofat bilan yakun topadi.” Shekspir fojeali qahramonining muhim tomoni shundaki, u oddiy inson emas. Umamlakat shohi yoki mamlakatning obroʻli, zodagon fuqarolaridan yoki taniqli shaxs. Misol uchun Hamlet – Daniya shahzodasi. U aqlli, ochiqkoʻngil, kelishgan hamda mulohazali. Qahramon shunchalik muhim shaxski, uning oʻlimi butun boshli gʻalayon va tartibsizliklarni keltirib chiqaradi. Hamlet otasining oʻlimi uchun amakisidan qasos olganida u, nafaqat, amakisiga, balki, oʻziga ham oʻlimni ravo koʻradi.

Shekspir tragediyalarida ezgulik va yovuzlik oʻrtasidagi kurash tasvirlangan. Uning aksariyatida yovuzlik timsollari yovuzlikning hukmronligi va yaxshilikni bostirish bilan shugʻullanadi. XIX asrning taniqli shoir va adabiyotshunosi Edvard Doudenning soʻzlariga koʻra Shekspir tomonidan oʻylab topilgan fojea inson hayotini va ruhini tiklashga qaratilgan fojeadir. Boshqacha aytganda, uning mavzusi dunyodagi yaxshilik va yomonlik oʻrtasidagi kurashdir. Shekspir asarlarida hech qachon yaxshilik yovuzlik

ustidan g'alaba qilmaydi. Shekspir tragediyalarining bosh qahramonlari halol va yaxshi insonlar. Asar qahramonining qiyinchiliklari, ko'rgan azoblari bizni unga hamdard bo'lishga chaqiradi. Yovuz odamlarning harakati bizni unga nisbatan g'azabimizni uyg'otadi. Shekspir asarlari oradan qancha yil o'tsa-da, hech qachon kitobxonlar qo'lidan va qalbidan tushmay keladi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Shekspir. "Romeo va Julyetta" - Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 2001.
2. B. Jalilov. O'zbek dramaturgiyasi poetikasi masalalari, 1984.
3. Hotamov N, Sarimsoqov B. Adabiyotshunoslik terminlarining ruscha o'zbekcha izohli lug'ati, 1983]
4. Anikst A.A. Gamlet. Shekspir to'plami / Ed. Aniksta A.A va Shtayn A. M.: Nauka, 1961 yil.
5. Belinskiy V.G. To'liq to'plam Sochi, II jild, M.: Fanlar akademiyasining nashriyoti, SSSR, 1953 yil
6. XVII asr chet el adabiyoti tarixi / Ed. Z.I. Plavskin. – M., 1987 yil.
7. V. Shekspir. Gamlet, Daniya shahzodasi. Ingliz tilidan tarjima. M. Lozinskiy. M.: Nashriyotchi: AST Astrel, 2011 yil.
8. Shvedov Yu. Uilyam Shekspir. Tadqiqot. M., 1975 yil.